

• **Ljudsko društvo** je oduvijek bilo podijeljeno na različite nacine. U današnjem demokratskom društvu također postoje mnoge podjele: po spolu, dobi, obrazovanju, socijalnom i ekonomskom statusu... Osim ovih podrazumijevajućih, "normalnih" podjela, post-ratno vrijeme i područje dodatno potenciraju raslojavanje, posebno kad je nacionalni identitet u pitanju. Animizitet koji vlada među ljudima koji su se za vrijeme Domovinskog rata u Hrvatskoj našli na suprotnim stranama, proporcionalan je intenzitetu i grubosti sukoba koji su se dogodili na određenom području. Dolje navedene aktivnosti su naš odgovor na situaciju te pokušaj otvaranja dijaloga među pripadnicima različitih grupa kao pretpostavke izgradnje povjerenja i međusobnog poštivanja.

• **Dijalog seminari**

TKO?

50-ero mladih ljudi, različitih kulturnih, vjerskih i nacionalnih identiteta s područja Istočne Slavonije, pretežno novinara, aktivista nevladinih udruga i pripadnika političkih stranaka aktivno uključenih u život zajednice.

Predavači seminara su bili Dan Smith, PRIO, Norveška; Steinar Bryn, Nansen akademija, Norveška; Wolf and Water Arts Company, Velika Britanija; Graham Dyson, CCM, Norveška.

ŠTO?

7 seminara s temama: dijalog i tolerancija, kulturni identitet, sloboda govora, medijacija, mirno rješavanje sukoba, ljudska prava

KADA?

Od svibnja 2001. do svibnja 2002.

GDJE?

Dubrovnik, Trakošćan, Istarske toplice, Pula, Jahorina, Bohinj, Ilok

ZAŠTO?

Cilj ovih seminara je bio otvoriti "arenu" za dijalog, razmjenu ideja i mišljenja, usvajanje znanja i vještina te osnaživanje polaznika za buduće samostalno djelovanje u zajednici.

KAKO?

Svaki je od sudionika, koje smo prikupili putem natječaja, prošao ciklus od tri seminara. Tijekom seminara su sudionici prvi put imali mogućnosti otvoreno razgovarati o temama koje su u njihovim sredinama tabu. Tijekom naših su seminara počeli uviđati da različitosti predstavljaju bogatstvo i kvalitetu i da ih treba njegovati, a ne u njima tražiti razlog za sukob.

Za sudionike smo, koji su pokazali želju i volju da znanje stečeno na seminarima primijene u zajednici, organizirali seminar planiranja i provođenja civilne akcije, tijekom kojega su osmislili projekt B.R.K. i počeli ga provoditi svojim volonterskim radom tijekom listopada.

• **Seminar Identitet i zagrljaj**

TKO?

50 srednjoškolaca s vukovarskog i osječkog područja te iz ostalih dijelova Hrvatske, različitih kulturnih, vjerskih i nacionalnih identiteta.

Voditelji radionica bili su poznati stručnjaci s velikim iskustvom rada na razvoju demokracije i civilnog društva: Vesna Teršelić, ravnateljica "Mirovnih studija" iz Zagreba i dobitnica "Alternativne Nobelove nagrade za mir"; Drago Pilsel, novinar; Sanja Cesar iz udruge "Cesi" iz Zagreba, te Bosiljka Perić-Kempff, novinarka, povjesničarka umjetnosti; Branimir Bilić, novinar HTV-a; Dražen Glavaš, komunikolog; Nenad Cvetko, glumac.

ŠTO?

Dva seminara o temama spolnog, kulturnog, nacionalnog i vjerskog identiteta

KADA?

Rujan 2001., rujan 2002.

GDJE?

Fužine

ZAŠTO?

Glavni ciljevi seminara bili su: stvoriti uvjete za dijalog među mladima različite nacionalne i vjerske pripadnosti, različitih iskustava i pogleda na svijet, a koji su se tijekom rata u Hrvatskoj našli na različitim stranama, potaknuti ih na razmišljanje i razgovor o njihovim različitostima i tako stvoriti osnove za razbijanje predrasuda.

KAKO?

Srednjoškolci su imali priliku upoznati se s medijski poznatim osobama koje su gradile hrvatsku civilnu scenu te se s njima neformalno družiti.

Seminar je organiziran u suradnji s Borisom Gunjevićem, pastorom Luteranske Crkve iz Osijeka, a

financijski je potpomognut od strane Memorial Drive Presbyterian Church, Huston, SAD i Life Centre, Fužine.

• **Projekt Ka školi zajedno**

TKO?

Dvadeset i devetoro romske i ne-romske djece u dobi od 8 do 14 godina (od prvog do osmog razreda) raspoređenih u dvije grupe.

Voditeljice radionica: Zehra Delić i Martina Uglik

ŠTO?

Petnaest kreativno edukativnih radionica s temama: moje skrovito lice-ja (što volim gledati i slušati), zašto volim prirodu i šport, obilježavanje Dana Planete Zemlje, zaštita od mina, higijena i zdravlje, prevencija ovisnosti, školski sadržaji-matematika, prihvaćanje različitosti.

KADA?

Od veljače do srpnja 2002. godine.

GDJE?

Belj Manastir

ZAŠTO?

Romska populacija na području Baranje je uglavnom naseljena u predgrađima, izolirana od urbanih naselja, bez zidanih objekata, osnovne infrastrukture i u blizini odlagališta smeća. Većina romskih obitelji živi od socijalne pomoći i dječjeg doplatka, koji je i najčešći razlog pohađanja škole. Tako djeca pohađaju školu do 16. godine, dok zakonski ostvaruju pravo na dječji doplatok. Većina djece ne završi osnovnu školu.

Cilj radionica bio je pomoći djeci, koja nemaju osnovne životne uvjete, u svladavanju školskog gradiva, socijaliziranju i uklapanju u školsku sredinu.

KAKO?

Kroz komunikacijske igre i dopunsku nastavu djecu smo poticali na razvijanje osjećaja samopoštovanja i samopouzdanja, empatije i važnosti suradničkih odnosa.

Posebice bismo htjeli istaknuti da su se u radionice samoinicijativno uključila i ne-romska djeca (povratnička populacija), jer su uvidjeli da su zajedničke aktivnosti izvrstan način razotkrivanja stereotipa i predrasuda, što je prvi korak ka kvalitetnijem suživotu.

• **Međunarodni kamp Baranja deset godina nakon konflikta - mogućnosti i izazovi**

TKO?

Trinaest volontera iz deset država i stanovništvo Kneževa.

ŠTO?

Međunarodni volonterski kamp je za svoje aktivnosti imao uređenje unutrašnjosti i dvorišta mjesnog vrtića, upoznavanje kulturnih, povijesnih i prirodnih znamenitosti Istočne Slavonije, približavanje aktivnosti i načina rada NDC-a i NVO-a s područja općine Popovac.

KADA?

12. - 24. kolovoza 2002.

GDJE?

Kneževo, Vukovar, Osijek, Kopački rit

ZAŠTO?

Stanovništvo Kneževa je multinacionalno (Hrvati, Srbi, Mađari, Romi).

Početak Domovinskog rata 1991. godine, ratnim događanjima mijenja se i demografska struktura stanovništva koju do početka 1998. čini većina Srba. Početkom 1998. počinje povratak hrvatskog i ostalog ne srpskog stanovništva te obnova devastiranog mjesta. Danas je mjesto Kneževo opet multinacionalno, no kako je rat ostavio svoje posljedice, kontakti među ljudima koji su za vrijeme rata bili na "ovoj" ili "onoj" strani nisu ponovno uspostavljeni. U mjestu nema zajedničkih okupljanja, svatko se "zatvara" u svoju kuću, o zajedničkim problemima koji tište sve polarizirane grupe malo se govori i malo se na njima radi, a posljedica demotiviranih mještana je stagnacija mjesta i odlazak mladih ljudi. Cilj je bio obnoviti 120 godina stari dječji vrtić u Kneževu (najstariji vrtić na prostoru Baranje i drugi sagrađeni vrtić na teritoriji RH), osnažiti lokalnu zajednicu za sudjelovanje u zajedničkim akcijama, upoznati inozemne volontere s poviješću i kulturom mjesta i regije te lokalnim nevladinim udrugama i njihovim aktivnostima.

KAKO?

Kamp je organiziran u suradnji s lokalnom upravom i samoupravom općine Popovac te Volonterskim Centrom Zagreb.

Mladi volonteri su za vrijeme svog boravka bili inicijatori i pokretači uređenja mjesta pa su svojim osobnim primjerom potakli mještane Kneževa na aktivnije uključivanje u aktivnosti koje pridonose boljitku cijelog mjesta.

Zajedničkim druženjem i radom pružen je pozitivan primjer modela zajedničkog djelovanja u budućnosti i kvalitetniji oblik suradnje i suživota mještana.

• **Međunarodna razmjena - Putovanje iz konflikta**

TKO?

Dvadeset i troje mladih ljudi iz Sjeverne Irske, Republike Irske, Jugoslavije i Hrvatske.

ŠTO?

Studentska razmjena, radionice, predstavljanje programa političkih stranaka i nevladinih organizacija.

KADA?

Srpanj i kolovoz 2001.

GDJE?

Belfast, (London) Derry, Beograd, Osijek, Vukovar

ZAŠTO?

Želja nam je bila potaknuti dijalog između mladih koji dolaze iz konfliktnih i post-konfliktnih područja, a različitih u nacionalnih i vjerskih identiteta; razmijeniti iskustva, te potaknuti i podržati njihovim inicijativama za zajedničko stvaranje mira u zajednicama u kojima žive.

KAKO?

Prvi dio programa održan je u Belfastu, Sjeverna Irska u drugoj polovici srpnja 2001. Učesnici programa prošli su niz edukativnih radionica (mediacija, dijalog, komunikacijske vještine, vještine pregovaranja...), koje su facilitirali predstavnici Studentske Unije Sjeverne Irske i Mediation Network-a Sjeverne Irske. Kroz razgovor sa predstavnicima različitih političkih stranaka (Sinn Fein, DUP, SDLP), te mnogih nevladinih udruga i mirovnih inicijativa upoznati su sa aktualnim političkim događanjima ali i svakodnevnim problemima na koje nailaze razjedinjena katolička i protestantska zajednica i cjelokupni Mirovni proces u Sjevernoj Irskoj.

Upoznati su i sa povjesti sukoba te naporima koji se ulažu u mirno rješavanje konflikta i ponovno otvaranje dijaloga između dvije podjeljene strane.

Drugi dio programa započeo je u Beogradu, Jugoslavija u kolovozu 2001.

Predstavljena je trenutna situacija u zemlji (politika, ekonomija, nevladine udruge, mediji). Upoznati su sa radom nekih vladinih i nevladinih organizacija: Otpor, Helsinški odbor za ljudska prava, nezavisni Radio B-92.

Poslijednji tjedan razmijene je održan u Hrvatskoj i to u Osijeku i Vukovaru.

NDC Osijek, kao domaćin, dao je kratak uvod u povijest Hrvatske te analizu sukoba u Hrvatskoj, organiziran je okrugli stol s mladeži političkih partija, susret s mnogim nevladinim organizacijama sa ovoga područja gdje su upoznati sa njihovim radom i programom: ICRC i Crveni Križ (tema: problem mina u RH); Proni Centar za Socijalno Podučavanje; VIMIO; Centar za Mir, Nenasilje i Ljudska Prava Osijek; održan je sastanak sa OSCE-om na kojoj su upoznati sa njihovom misijom u Hrvatskoj, a jednodnevnu radionicu na temu "Prigovor savjesti" održali su aktivisti Anti-ratne kampanje iz Zagreba.

• Međunarodna razmjena - posjet norveških studenata**TKO?**

15 studenata Nansen Akademije iz Lillehammera, Norveška

ŠTO?

Posjeta studenata s ciljem upoznavanja situacije u regiji i rada Nansen centara.

GDJE?

Osijek i Vukovar (u sklopu šire posjete Nansen centrima u regiji)

KADA?

Ožujak 2002.

ZAŠTO?

Između Nansen Akademije u Lillehammeru i Nansen centara u regiji već godinama postoji odlična suradnja. Studenti i aktivisti nevladinih udruga koji su aktivno uključeni u rad Nansen centara sudjeluju u dvomjesečnoj edukaciji Nansen Akademije-Demokracija, ljudska prava i mirno rješavanje sukoba. Za vrijeme svog boravka na Akademiji, upoznaju se i razmjenjuju iskustva s norveškim studentima, koji su pokazali interes vidjeti i naučiti više o situaciji na ovim prostorima i radu samih Centara.

KAKO?

Studentima je predstavljen rad NDC Osijek u svjetlu prošle i aktualne situacije na ovim područjima. Posjetili su i ostale nevladine organizacije te kulturne i povijesne znamenitosti Osijeka i Vukovara.
